

**KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z JĘZYKA POLSKIEGO
W KLASIE VII**

Ocena	Kształcenie literackie i kulturowe	Kształcenie językowe	Tworzenie wypowiedzi	Samokształcenie
niedostateczny	Otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy, a ponadto nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej (nie czyta lektur, nie pisze wypracowań, nie odrabia zadań domowych).			
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem; • rozpoznaje utwór epicki, liryczny i dramatyczny; • potrafi wskazać głównego bohatera i najważniejsze wydarzenia w lekturze, czas, miejsce wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić wszystkie części mowy, podaje przykłady odmiennych części mowy; • odmienia proste formy rzeczowników, czasowników i przymiotników; • zna nazwy i pytania przypadków; • określa, jaką część mowy zastępuje dany zaimek; • rozpoznaje imiesłowy jako formy czasownika; • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z osobowymi formami czasownika, z bezokolicznikami, z bezosobowymi formami czasowników zakończonymi na <i>-no</i>, <i>-to</i>; • pisze łącznie partykułę <i>nie</i> z rzeczownikami; • rozpoznaje podstawowe części zdania: podmiot, orzeczenie, określenia; • rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone ; • rozpoznaje wyraz podstawowy; • wskazuje wyrazy należące do tej samej rodziny; • odróżnia mowę zależną od niezależnej; • wskazuje skróty i skrótowce; • rozumie pojęcie homonim; • dostrzega zróżnicowanie słownictwa; • rozumie, na czym polega grzeczność językowa; 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • gromadzi argumenty i kontrargumenty; • zgadza się z cudzymi poglądami; • formułuje pytania do tekstu; 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wyniki swojej samodzielnej pracy;
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe cechy rodzajowe liryki, epiki, dramatu, charakteryzuje osobę mówiącą w utworze; • rozumie pojęcia: symbol, alegoria; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście części mowy: rzeczownik, czasownik przymiotnik, liczebnik, przysłówki, spójnik i przyimek; • określa formy gramatyczne odmiennych części mowy; • potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w życiu kulturalnym swojego regionu; • rzetelnie korzysta z informacji; • rozwija swoje

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest wartość estetyczna; • rozróżnia gatunki dramatu: komedię, tragedię; • zna pojęcie komizmu; • recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem; • odróżnia świat realistyczny od fantastycznego; • rozróżnia narrację 1-osobową i 3-osobową; 	<ul style="list-style-type: none"> • przymiotnik; • odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; • stosuje zaimki, aby uniknąć powtórzeń w zdaniach; • określa tryb i stronę czasownika; • wskazuje imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy; • pisze łącznie partykułę <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym; • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym; • pisze łącznie partykułę <i>nie</i> z przysłówkami utworzonymi od przymiotników; • rozpoznaje podstawowe części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik; • robi wykres zdania pojedynczego; • rozpoznaje rodzaje zdań złożonych (podrzędnie i współrzędnie); • definiuje pojęcie imiesłowowy równoważnik zdania; • rozpoznaje wypowiedzenia zawierające imiesłowowe równoważniki zdań; • wskazuje wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • rozpoznaje wyraz pochodny; • tworzy wyraz pochodny • tworzy rodziny wyrazów; • nazywa rodzaj oboczności; • odróżnia wyrazy pokrewne od wyrazów bliskoznacznych; • wskazuje wyrazy złożone; • przekształca mowę zależną w niezależną; • tworzy skróty i skrótowce; • wskazuje homonimy w tekście; • rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe; • stosuje zasady etykiety językowej w 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź, stosując kompozycję odpowiednią do danej formy gatunkowej; • formułuje tezy i hipotezy; • odróżnia przykład od argumentu; • skraca teksty; • tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: <ul style="list-style-type: none"> – recenzja książki/filmu/ spektaklu teatralnego – rozprawka; 	<p>zainteresowania;</p>
--	--	---	--	-------------------------

		<p>wypowiedziach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe środki retoryczne; 		
dobry	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie lektury; • przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju; • rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu; • podaje wyróżniki gatunkowe: komedii, tragedii, pieśni, fraszki, trenu; • rozumie pojęcia związane z dramatem: akt, scena, tekst główny, didaskalia; • rozróżnia rodzaje komizmu; • rozpoznaje w tekście literackim symbol i alegorię; • określa wartości estetyczne tekstów literackich; • wyjaśnia, czym jest wartość uniwersalna; • wyjaśnia, czym jest kontekst; • określa temat utworu, funkcję tytułu, motta, wyodrębnia fazy akcji w dziele literackim, analizuje świat przedstawiony; • odróżnia fikcję literacką od prawdy, określa funkcję narracji 1-osobowej i 3-osobowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście wszystkie odmienne części mowy; • przekształca konstrukcje strony czynnej na bierną i odwrotnie; • rozróżnia temat i końcówkę wyrazu; • wskazuje zaimki w tekście, nazywa je i określa ich formę; • uzupełnia zdania właściwymi zaimkami; • rozróżnia imiesłów przymiotnikowy czynny i bierny; • poprawnie tworzy i stosuje imiesłów przymiotnikowy; • rozróżnia imiesłów przysłówkowy współczesny i uprzedni; • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z przysłówkami nie pochodzącymi od przymiotników; • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z liczebnikami, zaimkami; • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z wyrazami o znaczeniu czasownikowym: <i>nie brak, nie można, nie wolno, nie wiadomo, nie warto, nie trzeba, nie należy, nie potrzeba</i>; • wyróżnia rodzaje okolicznika; • rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie (łączone, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe); • rozpoznaje rodzaje zdań złożonych podrzędnie (z podrzędnym podmiotowym, orzecznikowym, przydawkowym, okolicznikowym, dopełnieniowym); • tworzy poprawnie wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania; • tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • robi wykresy wypowiedzeń złożonych; 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź, stosując zasady spójności językowej między akapitami; • zna zasady dotyczące tworzenia tezy, hipotezy oraz argumentów; • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego; • podaje cechy gatunkowe rozprawki; • rozbudowuje teksty; 	<ul style="list-style-type: none"> • uczy się systematycznie; • rozwija swoje uzdolnienia;

		<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza / temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, rdzeń, wyrazy pokrewne, parafraza słowotwórcza; • wskazuje w wyrazie pochodnym podstawę słowotwórczą / temat słowotwórczy i formant; • wskazuje rdzeń i rdzeń oboczny; • tworzy wyrazy złożone; • przekształca mowę niezależną w zależną; • odmienia skrótowce; • poprawnie wymawia skrótowce; • prawidłowo używa skrótowców w zdaniu; • zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące stawiania kropki po skrótach; • określa rolę homonimów w wypowiedzi; • wyróżnia środowiskowe odmiany języka; • dostrzega ograniczony zasięg języka środowiskowego; • rozumie, czym jest norma językowa; • rozumie, na czym polega błąd językowy; • wykorzystuje przy zapisie wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych; • poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując cudzysłów; • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne; 		
bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur; • określa funkcje komizmu w tekście; • podaje przykłady symboli, alegorii; • dokonuje hierarchizacji wartości uniwersalnych; • wykorzystuje w interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście partykułę i wykrzyknik; • buduje zdania z czasownikiem w odpowiedniej stronie/trybie; • wskazuje oboczności w temacie wyrazu; • wyjaśnia funkcje form czasownika w tekście; • wykorzystuje krótkie lub długie formy zaimków stosownie do kontekstu; • poprawnie odmienia imiesłów przymiotnikowy; • poprawnie tworzy i stosuje imiesłów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych; • wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii

	<p>tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty; • wskazuje motywy wspólne dla kilku utworów; • dokonuje uogólnień, porównań; • wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu; 	<p>przysłówekowy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze rozdzielnie partykułę <i>nie</i> z imiesłowami przymiotnikowymi i przysłówkowymi; • podaje podmioty wyrażone różnymi częściami mowy; • wskazuje zdania z podmiotem domyślnym; • poprawnie stosuje interpunkcję w zdaniach złożonych; • przekształca imiesłowowy równoważnik zdania w zdanie złożone; • przekształca zdanie złożone w imiesłowowy równoważnik zdania; • robi wykresy zdań wielokrotnie złożonych; • rozróżnia rodzaje formantów: przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy; • rozróżnia: zestawienia, zrosty, złożenia; • przestrzega zasad dotyczących pisowni skrótowców; • rozróżnia: literowce, głoskowce, sylabowce, skrótowce mieszane • zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni homonimów; • wyróżnia regionalne (terytorialne) odmiany języka: dialekt, gwarę; • rozróżnia rodzaje norm językowych: wzorcową, użytkową; • unika błędów językowych w wypowiedziach; • rozumie oddziaływanie środków retorycznych na odbiorcę; 	<p>argumentacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • polemizuje z cudzymi poglądami, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • streszcza teksty; 	<p>multimedialnych);</p>
celujący	<ul style="list-style-type: none"> • zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur; • wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich; • określa funkcje symbolu i alegorii w tekstach; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia <i>koniugacja, deklinacja</i>; • poprawnie stosuje formy odmiennej części mowy sprawiających trudności; • określa funkcję imiesłowu przymiotnikowego i imiesłowu przysłówkowego • zna i stosuje w praktyce zasady dotyczące pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); • określa rolę poszczególnych elementów w rozprawce; • posługuje się słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w konkursach / olimpiadach przedmiotowych; • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową.

	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi; • rozróżnia konteksty: biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny; • samodzielnie określa dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich; • analizuje język artystyczny tekstu, posługując się właściwymi terminami. 	<p>partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów nieodmiennych; • podkreśla orzeczenie imienne; • wyróżnia podmiot logiczny; • określa rodzaje przydawek (przymiotnikowa, liczebnikowa, rzeczownikowa, przyimkowa) i okoliczników (miejsca, czasu, celu, sposobu, przyczyny, warunku, przyzwolenia); • podaje przykłady zdań bezpodmiotowych. • określa funkcję różnych typów zdań; • określa funkcję imiesłowowego równoważnika zdania; • robi wykres zdania z imiesłowowym równoważnikiem zdania; • analizuje budowę wypowiedzi wielokrotnie złożonych; • poprawnie stosuje interpunkcję w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych; • analizuje budowę wyrazów złożonych; • zna i stosuje w praktyce zasadę dotyczącą pisowni złożeń z łącznikiem lub bez niego; • określa funkcje mowy zależnej i niezależnej; • zna i stosuje w praktyce zasady interpunkcyjno-ortograficzne obowiązujące w mowie zależnej i niezależnej; • określa funkcje skrótów i skrótowców w tekście; • wskazuje przyczyny zróżnicowania języka; • stosuje normę językową stosownie do sytuacji komunikacyjnej; 	<p>i stylem charakterystycznym dla rozprawki;</p>	
--	---	---	---	--